

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 32Csp/31/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123209136
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Benčová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123209136.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Lenkou Benčovou v spore žalobcu: A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B., korešpondenčná adresa: C. X, XXX XX B., právne zastúpený Mgr. Matúšom Mackom, advokátom so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50 424 777, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpený JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, IČO: 42 185 190, o primerané finančné zadosťučinenie, takto

rozhodol:

- Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 250 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- V prevyšujúcej časti žalobu zamietť.
- Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 % vychádzajúc pri výpočte trov konania z prisúdenej istiny, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

- Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 28.09.2023 domáhal voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1 958 eur a náhrady trov konania.
- V žalobe uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16Csp/108/2019 bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky úspešný. Rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 16Csp/108/2019-40 zo dňa 10.10.2019 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/138/2019-60 zo dňa 20.08.2020 súd žalovanému uložil povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1 358 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 14.06.2019 do zaplataenia a určil, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia úveru k zmluve o úvere č. 2055000263 zo dňa 16.12.2009 v bode 12, v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľnou zmluvou podmienkou. Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadosťučinenie si uplatňuje vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu vo výške 1 358 eur, t.j. vo výške, o ktorú sa žalovaný na jeho úkor obohatil a vo vzťahu k neprijateľnej zmluvnej podmienke vo výške 600 eur.
- Žalobca ako dôkazy označil rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 16Csp/108/2019-40 zo dňa 10.10.2019 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/138/2019-60 zo dňa 20.08.2020.

4. Žalovaný so žalobou nesúhlasil a navrhol ju ako nedôvodnú zamietnuť. Namietal, že nárok je nedôvodný, čo do výšky neprimeraný a jedná sa o zjavné zneužitie práva.

5. Súd na prejednanie sporu nariadil pojednávanie na deň 16.02.2024, na ktorom právny zástupca žalobcu zotrval na podanej žalobe. Právny zástupca žalovaného svoju neúčasť riadne a včas ospravedlnil, o odročenie pojednávania nežiadal, preto súd pojednával v jeho neprítomnosti.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu a zistil tento skutkový stav:

7. Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 16Csp/108/2019-40 zo dňa 10.10.2019 uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1 358 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 14.06.2019 do zaplatenia a určil, že zmluvná podmienka uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach poskytnutia úveru k Zmluve o úvere č. 2055000263, zo 16.12.2009, uzavretej medzi účastníkmi konania, v bode 12, v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná, a z tohto dôvodu neplatná. Žalobcovi priznal nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

8. Z odôvodnenia rozsudku okrem iného vyplýva, že medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom bola dňa 16.12.2009 pod č. 205500263 uzatvorená zmluva o úvere, na základe ktorej sa žalovaný ako veriteľ zaviazal poskytnúť žalobcovi úver v sume 600 eur, pričom dlžník sa zaviazal zaplatiť veriteľovi sumu 1 176 eur, t. j. istinu zvýšenú o poplatok 576 eur, t. j. celkovo zaplatiť čiastku 1 176 eur. V zmluve je uvedené, že suma 1 176 eur bude zaplatená v 12 splátkach po 98 eur. V zmluve absentovali náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. g), h), i), j), k) zákona č. 258/2001 Z. z. Žalobca z úveru reálne splatil 1 958 eur, čo nebolo sporné. Súdu je z jeho činnosti známe (napr. vo veci 11C/114/2014), že vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru žalovaného v bode 12 sa uvádza: „Dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi čo do dôvodu aj výšky tak ako je to uvedené v tejto zmluve. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou“. Podľa výpisu z klientskej zóny žalobca uhradil žalovanému celkovo 1 958 eur. V tomto spore pri úvere 600 eur činil poplatok 576 eur. Poplatok, ktorý má pokryť náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere však nemôže byť ovplyvnený výškou úveru a to vedie k záveru o tom, že žalovaný týmto pomerne sofistikovaným spôsobom sa snažil opticky vyvolať dojem nižšej úrokovej sadzby, aj keď v skutočnosti administratívny poplatok odvíjajúci sa od výšky úveru vo svojej podstate predstavuje úrok. Poplatok 576 eur predstavuje 96 % z úveru. Splatnosť úveru pritom bola dohodnutá o niečo menej ako jeden rok, to znamená, že v skutočnosti úroková sadzba by predstavovala takmer 100 % p. a., čo by násobne prevýšilo priemernú úrokovú sadzbu obdobných úverov v bankách. Išlo by nepochybne o úrok v rozpore s dobrými mravmi, čo by spôsobovalo neplatnosť zo zákona s poukazom na § 39 a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zrejme to bolo motívom pre žalovaného vyhnúť sa takémuto posúdeniu cez stanovenie administratívneho poplatku. Spotrebiteľ by teda mal platiť administratívny poplatok za dodané skutočné plnenie, musí byť preto predmet administratívneho poplatku určitý a musí byť v primeranej výške. Ak tieto atribúty nie sú splnené, spôsobuje to značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nejedná sa totiž o prípad vylúčenia súdnej kontroly v zmysle § 53 ods. 1 vety druhej, keďže administratívny poplatok nepredstavuje hlavný predmet plnenia úverovej zmluvy (hlavný predmet je poskytnutie úveru za úrok ako to vyplýva z § 497 Obchodného zákonníka), navyše nebol individuálne dojednaný (jeho výšku stanovil žalovaný bez možnosti ovplyvnenia žalobcom). V zmluve chýba uvedenie konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (pôžičky) podľa § 4 ods. 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko podľa názoru súdu konečná splatnosť ako bola uvedená v zmluve, t. j. 12 mesiacov nie je postačujúca, pričom by malo ísť o určenie konečnej splatnosti ohromene presným dátumom. Nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. g) citovaného zákona nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. i), kde sa uvádza aj počet splátok. Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru a preto pri písm. g) citovaného ustanovenia iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru musí byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co/286/14 zo dňa 27.5.2014). Za jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa je údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“), pretože uvedený údaj zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti

či nevýhodnosti úveru. V zmluve rovnako chýba aj uvedenie priemernej hodnoty RPMN, čo je rovnako zákonom požadovaná náležitosť. V predmetnej spotrebiteľskej zmluve tieto vyššie uvedené náležitosti bezpochyby absentujú, čo spôsobuje ex lege bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Vyššie uvedené závery teda znamenajú, že žalobca by mal žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 600 eur a keďže doposiaľ zaplatil 1 958 eur, žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 1 358 eur.

9. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 8Co/138/209-60 zo dňa 20.08.2020 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Uviedol, že v už v čase, kedy malo dôjsť k uzatvoreniu tohto právneho úkonu osobitný právny predpis a to zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v ustanovení § 4 odsek 2 vyžadoval pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru vymedzené obligatórne náležitosti, ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere musela obsahovať. Rovnako ďalší osobitný právny predpis a to zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere v ustanovení § 4 odsek 5 zakazoval konať v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaný sa svojej zodpovednosti za neuvedenie obligatórných náležitostí, ktorých absencia môže ovplyvniť správanie spotrebiteľa a za konanie odporujúce dobrým mravom nemôže zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedľuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobcu. Rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere. Ak žalovaný ako subjekt dlhodobo pôsobiaci na finančnom trhu, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov v rozpore so zákonom neuvedie predpísané náležitosti, ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere vyžaduje a nerešpektuje predpisy na ochranu spotrebiteľa jeho konanie nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia plnením z neplatného právneho úkonu minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Je skutočne veľmi ťažko uveriť, aby žalovaný nemal vedomosť o tom, čo môže spôsobiť poskytnutím finančných prostriedkov žalobcovi na základe zmluvy, v ktorej absentujú podstatné náležitosti a pre prípad, že sa tak stane, že s tým nebol uzrozmeneý. Pri posudzovaní uplatneného nároku sa tak správne vychádzalo z 10 - ročnej objektívnej premlčacej doby upravenej v ustanovení § 107 odsek 2 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe nevyhoveli. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

10. Rozsudok č. k. 16Csp/108/2019-40 zo dňa 10.10.2019 nadobudol právoplatnosť v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu dňa 01.10.2020.

11. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní navrhol zohľadniť všetky okolnosti v danej veci, hlavne tú skutočnosť, že žalovaná spoločnosť vo veľkom množstve opakovane používa neprijateľné zmluvné podmienky, taktiež v tomto prípade bola určená neprijateľná zmluvná podmienka a žalovaná spoločnosť bola taktiež zaviazaná na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1 358 eur. Poukázal taktiež na skutočnosť, že žalovaná spoločnosť, v tej základnej veci, bola žaloba súdu podaná 09.05.2019, už v tom čase existovala rozsiahla a rozhodovacia prax voči žalovanej spoločnosti. Táto spoločnosť mala vedomosť, akým spôsobom súdy postupujú, nedostatky ich úverových zmlúv a taktiež, aký je postoj súdov k neprijateľným zmluvným podmienkam. Napriek tejto skutočnosti žalovaná spoločnosť odmietla dobrovoľne vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie a ten sa s nimi musel súdiť 2,5 roka, kým sa domohol vydania bezdôvodného obohatenia. Žalovaná spoločnosť aj napriek existujúcemu rozsudku OS Prešov tento nerešpektovala, nezaplatila bezdôvodné obohatenie a žalobca sa musel vydania bezdôvodného obohatenia domáhať cestou súdneho exekútora.

12. Žalobca sa musel domáhať vydania bezdôvodného obohatenia voči žalovanému exekučne, o čom predložil upovedomenie o začatí exekúcie, z ktorého vyplýva, že dňa 29.03.2021 sa začala exekúcia, ktorá sa vykoná spôsobom prikázanim pohľadávky z účtu v banke a iných peňažných pohľadávok v prospech oprávneného na vymoženie pohľadávky oprávneného 1 358 eur spolu s príslušenstvom, spolu ku dňu vydania upovedomenia o začatí exekúcie to predstavuje 1 818,80 eur. Zároveň povinný bol vyzvaný, aby do 15 dní od upovedomenia uspokojil pohľadávku, ako aj trovy exekúcie. Z upovedomenia o ukončení exekúcie vyplýva, že dňa 07.05.2021 bolo exekučné konanie ukončené vymožením pohľadávky oprávneného.

13. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

17. Podľa § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

18. Podľa § 4 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie spotrebiteľovi

- a) ukladať povinnosť bez právneho dôvodu,
- b) upierať práva podľa § 3.

19. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacich na ochranu spotrebiteľa (napr. Zákon o ochrane spotrebiteľa, Zákon o spotrebiteľských úveroch, Zákon o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka).

20. Krajský súd v Prešove vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil záver, že pokiaľ bol spotrebiteľ v predchádzajúcom spore úspešný pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný (napr. uznesenie sp. zn. 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo sp. zn. 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018). Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 sa s týmto názorom stotožnil a uviedol nasledovné: „Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je doviesť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Žiadnu inú podmienku, aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.“

21. V súlade s princípom právnej istoty upraveným v článku 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku súd prvej inštancie preto rešpektuje uvedené právne závery vyšších súdnych autorít a plne na nich odkazuje.

22. S poukazom na tieto závery, keďže je nepochybné, vychádzajúc z právoplatného rozsudku vo veci sp. zn. 16Csp/108/2019, že žalovanému bola uložená povinnosť vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie a zmluva súčasne obsahovala neprijateľnú zmluvnú podmienku, čím boli porušené práva

žalobcu ako spotrebiteľa v zmysle Občianskeho zákonníka a Zákona o spotrebiteľských úveroch, je základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie daný.

23. Súd mal na základe zisteného skutkového stavu s poukazom na právnu úpravu primeraného finančného zadosťučinenia za to, že dikcia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa bola naplnená tým, že žalobca ako spotrebiteľ bol úspešný v predchádzajúcom konaní o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a vydanie bezdôvodného obohatenia, teda na súde úspešne uplatnil porušenie práv alebo povinností ustanovených Občianskym zákonníkom a Zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto má právo na primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného, ktorý za toto porušenie práv spotrebiteľov, resp. povinností dodávateľa zodpovedá. Súd pritom zastáva názor, že porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi nemusí byť konštatované vo výroku rozsudku, pretože takáto podmienka nevyplýva zo znenia ustanovenia § 3 ods. 5 poslednej vety zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

24. Zmyslom primeraného finančného zadosťučinenia je jednak satisfakčná funkcia, tá sa však týka len konkrétneho spotrebiteľa, ktorému je primerané finančné zadosťučinenie priznané v relatívnej podobe. Okrem toho má primerané finančné zadosťučinenie aj preventívnu funkciu, ktorá nie je o nič menej významná a ktorej úlohou je odradiť nečestných dodávateľov od používania neprijateľných zmluvných podmienok či používania zmlúv neobsahujúcich zákonom predpísané náležitosti. Napokon existuje tu sankčná funkcia primeraného finančného zadosťučinenia, ktorá má viesť k tomu, aby dodávatelia boli postihnutí aj v majetkovej sfére, keďže ako ukazuje už niekoľkoročná súdna prax, vyhlásenie zmluvných podmienok za neprijateľné a teda za neplatné, prípadne konštatovanie absencie požadovaných zákonných náležitostí v zmluvách so spotrebiteľmi (ide de facto o morálne odsúdenie), javí sa byť nedostatočným. Nemožno zabúdať na to, že bol to práve žalovaný, kto sa dopustil konania v rozpore so zákonom.

25. Pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia súd berie do úvahy nielen tú skutočnosť, že neprijateľná zmluvná podmienka neplatná v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, je spôsobilá negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry spotrebiteľa a potenciálne ohroziť jeho sociálny či rodinný život, ale zohľadňuje aj postoj spotrebiteľa, ktorý sa aj napriek jeho postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k dodávateľovi rozhodol brániť svoje spotrebiteľské práva, a prispel tak k dosiahnutiu vyššej kvality života, mysliac pritom na to, že aj vďaka žalobcovi vyšlo najavo, že dodávateľ uzatvára formulárové zmluvy so spotrebiteľmi, v rámci ktorých používa zmluvné podmienky v neprijateľnom znení. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia predstavuje doplnkovú ochranu spotrebiteľa, ktorú z explicitného znenia zákona nemožno stotožňovať s úspešne uplatneným právom (pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/114/2018, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/179/2018 zo dňa 31.01.2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/115/2018 zo dňa 29.01.2019)

26. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/92/2021 zo dňa 30.6.2022 vyplýva, že na priznanie práva na zadosťučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o prístupkoch v znení neskorších predpisov, je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadosťučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu.

27. Významné pre posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je to, o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo. Musí sa vychádzať z konkrétnych skutkových okolností, prihliadať na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu. Ako bolo už vyššie uvedené, porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi nemusí byť konštatované vo výroku rozsudku, pretože nevyplýva to znenia ustanovenia § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. V tomto prípade relevantné bolo len porušenie povinností zo strany dodávateľa, ktoré súd vyhodnotil v priamej súvislosti s konštatovaním nedostatku obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, čo malo za následok povinnosť žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie žalobcovi a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

28. V dôsledku konania žalovaného bol žalobca nielenže vystavený bezprostredne hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bol nútený chrániť svoje práva súdnou cestou a následne sa domáhať vydania právoplatne priznaného bezdôvodného obohatenia exekučne. Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobca, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinností dôjde. Žalobca sa v tomto prípade úspešne domohol svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia. Cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od recidívy a na upustenie od porušovania spotrebiteľských práv (viď. napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16CoCsp/9/2022).

29. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa, súd považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, a preto žalobe vyhovel, avšak iba sčasti. V danom prípade súd považoval za spravodlivé priznať finančné zadosťučinenie vo výške 250 eur, ktoré je primerané povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu a ktoré zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi primeranú satisfakciu a súčasne pôsobí dostatočne odradzujúco pre žalovaného, ktorého má „motivovať“ k tomu, aby sa v budúcnosti vyhol predkladaniu vadných zmlúv spotrebiteľom. V konaní bolo nepochybne preukázané, že zmluva predložená žalobcovi neobsahovala obligatórne náležitosti v zmysle Zákona o spotrebiteľských úveroch a zároveň obsahovala zmluvnú podmienku, ktorú súd vyhlásil za neprijateľnú. Žalobca netvrdil a nepreukázal, že konanie žalovaného malo negatívne dôsledky na vznik jeho nepriaznivej majetkovej ako aj sociálnej situácie v konkrétnom čase, súd prvej inštancie s poukazom na okolnosti uvedeného prípadu považoval za primeranú výšku primeraného zadosťučinenia 250 eur.

30. Podľa čl. 3 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené. Výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

31. Podľa čl. 4 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

32. Podľa § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

33. Podľa § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

34. Súd priznal žalobcovi náhradu trov konania v plnej výške napriek tomu, že mu nepriznal ním požadovanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V danom prípade výška nároku závisela od úvahy súdu. Úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku, ten bol daný. Základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa pritom vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia (obdobne tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/20/2017 zo dňa 05.05.2017). O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).